

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK ETKİNLİKLERİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

Emine YILMAZ BOLAT¹

ÖZ

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Mersin il merkezindeki resmi kurumlarda görev yapan 30 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından yapılandırılmış olan anket formu kullanılmıştır. Bu anket formu; kişisel bilgi formu ve açık uçlu görüşme sorularından oluşmaktadır. Ankette yer alan sorular ile okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi konusundaki yeterlilikleri, müzik eğitiminin kimler tarafından ve nasıl verilmesi gerektiği konusundaki düşünceleri, müzik etkinlikleri konusundaki bilgi düzeyleri, müzik etkinliklerinde kullandıkları araç-gereçler, müzik etkinlikleri kapsamında yer verdikleri çalışmalar, müzik etkinlikleri uygulamada yaşadıkları sorunlar, çocuk şarkıları dağarcıkları hakkındaki düşünceleri ve müzik etkinlikleri konusundaki önerileri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin %13.4'ünün müzik eğitiminde kendilerini çok yeterli, %40.0'ının yeterli ve kısmen yeterli buldukları, %3.3'ünün kendilerini yeterli görmediği, müzik etkinliklerinin alanda uzmanlaşmış kişiler tarafından (%36.7), çeşitli müzik araç gereçleri eşliğinde (%24.4) verilmesi gerektiği belirlenmiştir. Öğretmenlerin müzik etkinlikleri sırasında en çok davul ve marakas kullandıkları (n=14), müzik etkinlikleri kapsamında en çok şarkı dinleme ve söyleme çalışmaları (f=18) ile ritim çalışmalarına (f=16) yer verdikleri ortaya koyulmuştur. Ayrıca öğretmenlerin müzik etkinlikleri uygulamalarında herhangi bir problem yaşamadığı (%66.3), sorun yaşayanların sınıftaki yetersiz müzik aletleri nedeniyle problem yaşadıkları (f=18) tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin şarkı dağarcığı konusunda kendilerini yeterli buldukları (n=13) ve kendilerini bu konuda geliştirmeye çalıştıkları belirlenmiştir (f=12).

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, okul öncesi öğretmeni, müzik etkinlikleri

¹Yrd.Doç.Dr., Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, emineyilmaz(at)mersin.erdü.tr

DETERMINATION OF PRE-SCHOOL TEACHERS 'OPINIONS OF MUSIC ACTIVITIES

ABSTRACT

In this research, it was aimed to determine the opinions of pre-school teachers about music activities. The study group of the study is composed of 30 pre-school teachers working in the official institutions in Mersin city center. A questionnaire form structured by the researcher was used in the research according to the opinions of the experts. This survey was form which is consist of personal information form and open-ended interview questions. The questions in the questionnaire and the qualifications of pre-school teachers about music education, the opinions about who should and should be given music education, the level of knowledge about music activities, the tools they used in music activities, the activities they are involved in music activities, Children's singing repertoire and music activities. As a result of the research, it was found that 13.4% of pre-school teachers found themselves very competent in music education, 40.0% found adequate and partially adequate, 3.3% did not find themselves adequately, music activities were performed by field specialists (36.7%), 24.4% should be given. It was found out that the teachers used the most drums and maracas during music events (n = 14), the most music listening and speaking activities (f = 18) and rhythm studies (f = 16). In addition, teachers did not experience any problems in their musical activities (66.3%) and found that they had problems due to inadequate musical instruments in the class (f = 18). It was also determined that the teachers found themselves sufficient (n = 13) and tried to develop themselves in this regard (f = 12).

Keywords: Preschool, pre-school teacher, music events

Yılmaz Bolat, Emine. "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Konusundaki Görüşlerinin Belirlenmesi ". *idil* 6.35 (2017): 2073-2096.

Yılmaz Bolat, E. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Konusundaki Görüşlerinin Belirlenmesi. *idil*, 6 (35), s.2073-2096.

Giriş

Okul öncesi eğitim, çocukların ilkokula hazırlanması, Türkçenin doğru ve güzel konuşulması, çocuklara eğitimde fırsat eşitliği sağlaması ve onların gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla yapılan planlı ve programlı bir eğitim sürecidir. Okul öncesi eğitimin genel ve temel amacı; 0-6 yaş çocuklarının, bilimin ışığında bakımları, barınmaları ve korunmalarına çalışmak; bedensel, ruhsal, zihinsel ve toplumsal gelişmelerini sağlamak; sağlıkları ve beslenmeleri konusunda her türlü önlemi almak ve bu konulardaki etkinlikleri planlı, programlı, sürekli ve sistemli olarak sürdürmek ve okula hazırlanmalarını sağlamaktır. Okul öncesi eğitimde bireysel, küçük grup, büyük grup ve bütünleştirilmiş etkinlikler şeklinde çeşitli etkinliklere yer verilerek çocukların gelişimleri desteklenmektedir. Çocukların gelişimini desteklemek için Türkçe, sanat, drama, hareket, oyun, fen, matematik, müzik etkinlikleri ile okuma yazmaya hazırlık çalışmaları ve alan gezilerine yer verilmektedir.

Müzik etkinlikleri, çocukların hem bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyen hem de müziksel gelişim sürecini olumlu yönde etkileyen çalışmalardır. Bu etkinlikler, bireysel olarak ve toplulukta müzik yapma, başkalarını dinleme, iş birliği yapma gibi sorumluluklar kazandırır. Müzik, öğrenmeyi ve algılamayı kolaylaştıran etkin yollardan biridir. Müzik etkinlikleriyle çocuk, ince-kalın, hızlı-yavaş, uzun-kısa gibi pek çok kavramı öğrenir ve pekiştirir. Bunun yanı sıra konuları daha kolay anlayabilir. Çocuklar müzikle bedensel hareketleri birleştirerek müziğin karakterine ve ritmine uygun ve belli bir düzen içerisinde hareket etme becerisini kazanır. Çocukların kendilerini sözel olarak kolayca ifade edemediği durumlarda, müzik etkinlikleri sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyerek özgüven kazanmalarına yardımcı olur (M.E.B., 2013: 48). Müzik etkinlikleri, çocuğun duygusal gelişim alanında olumlu izler bırakan, çocukların gelişimini olumlu etkileyen etkin bir eğitim aracıdır (Artan, 2003: 275). Çocuğun müzik dünyası, onun zihinsel, fiziksel ve dil becerileriyle bir bütün olarak ilerler. Çocuğa, estetik duygularını geliştirecek biçimde temel müzik becerilerinin kazandırılması ve müziğin eğitsel araç olarak kullanımı, okul öncesi müzik etkinliklerinin amacını oluşturmaktadır (Aral, Kandır ve Can-Yaşar, 2002: 126). Okul öncesi dönemde müzik eğitimi, çocukta müzik sevgisini uyandırmak, ritim duygusunu ve kulak duyarlılığını geliştirmek, çocuğa temel müzik becerileri kazandırarak estetik yargının geliştirilmesini ve böylece genel bir müzik kültürü oluşturmalarını hedeflemektedir (Özkut ve Kaya, 2012). Müziği bir araç olarak kullanmak, öğrenmeyi artıran, algıyı açan, hatırlamada, konuşmada, anlamada, problem çözmede, karar vermede ve dikkat içeren zihinsel işlevleri olumlu yönde etkileyen bir etkinliktir. Müzik yapmak ise, motor gelişimi ve müzikal ve ritmik değişimleri fark etmelerini

sağlayan, aynı zamanda dokunarak fark ettikleri sesleri hissetmelerini ve öğrenmelerini kolaylaştıran bir etkinliktir (Soysal, 2012: 194). Okul öncesi dönem çocukları için hangi müziksel etkinliklerin nasıl uygulanması gerektiği, hangi şarkıların ne şekilde öğretilmesi gerektiği, müziksel etkinliklerin içerisine ne gibi oyunların eklenebileceği de büyük önem taşımaktadır. Bu durum, öğretmene önemli bir rol düştüğünü göstermektedir (Kılıç, 2011: 3).

Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik etkinliklerinin planlanması ve uygulanmasından okul öncesi öğretmenleri sorumludur. Öğretmenler bu etkinlikleri planlarken ve uygularken çocukların yaş ve gelişimsel özelliklerini dikkate almalı, onların gelişimsel özelliklerine uygun yöntem ve teknikleri kullanmalıdır (Ömeroğlu vd. 2003: 31). Okul öncesi eğitiminde ritim ve müzik etkinliklerini sadece şarkı söyleme ve dinleme olarak düşünmemeli, aynı zamanda çocukların gelişimlerine uygun enstrüman çalmalarına da yardımcı olmalıdır (Algan, Özkut ve Kaya, 2012).

Doğal gelişim çocuğun müzikal gelişimindeki en önemli etken olduğu için, öğretmen bu gelişimin ilerleme süreci konusunda bilinçli olmalı; yani müzikal etkinlikler ve çalışmalar, çocuğun zaten doğal olarak gelişmekte olan becerilerine uygun, bu becerileri geliştirecek ve çok daha ileri düzeye taşıyacak biçimde planlanmalıdır (Özal-Göncü, 2002).

Okul öncesinde müzik etkinlikleri kapsamında ses ve müzik dinleme-ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli dramatizasyon gibi etkinliklere yer verilir. Ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları, çocukların çevrelerini daha iyi tanımalarını, dikkat ve dinleme becerilerini geliştirmelerini, sesleri ayırt edebilmelerini sağlar. Çeşitli işitsel algı çalışmaları yaptırılabilir. Bu çalışmalarda ses çıkaran çeşitli nesneler dinletilebilir, dinlenen sesin geldiği yön ve ses kaynağı, sesler arasındaki benzerlik ve farklılıklar buldurulabilir.

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinde en sık yer verdiği çalışmalardan birisi şarkı söyleme çalışmalarıdır. Eğitici ve öğretici çocuk şarkıları, ezgili saymaca, bilmece, tekerleme ve atasözleri dil gelişimine katkı sağlamak için kullanılan araçlardır. Çocuk bunları söylerken hem zevk alacak hem de doğru ve akıcı konuşma becerilerini kazanacaktır (MEB., 2013: 48). Şarkı söyleme çalışmalarında en önemli şey şarkı seçimidir. Şarkı seçiminde çocukların gelişim düzeyleri, özellikle ses sınırları iyi bilinmelidir. Çocuklar günlük yaşantılarında gördükleri, yaşadıkları, bildikleri konularla ilgili şarkılarla daha fazla ilgilenirler. Şarkı öğretimi yoluyla çocuk, sesini kullanma, şarkının sözlerine doğru telaffuz etme ve müziğine uygun hareket etme becerilerini geliştirir (Eren, 2006: 18). Şarkı söyleme çalışmalarına geçmeden önce çiçek koklama, ateş üfleme, balon şişirme, hayvan sesleri çıkarma gibi

çeşitli nefes açma çalışmaları yaptırılmalıdır. Okul öncesi dönemde; şarkılar nota ile değil kulaktan öğrenme yöntemiyle öğretilir. Çocuklar şarkıları tekrarlayarak öğrenirler. Şarkı öğretiminde izlenecek yol;

Seçilen şarkıda bilinmeyen kelimeler açıklanarak yanlış telaffuz önlenmelidir. Şarkının konusu hakkında kısaca bilgi verilmelidir.

Şarkı öğretiminden önce nefes açma çalışmaları yapılır. Bu çalışmalara örnek olarak muma üfleme, sıcak çorbaya üfleme, balon şişirme, arı sesi, tren sesi gibi öykünmeler verilebilir.

Şarkı önce baştan sona bir kez söylenir. Sonra küçük bölümler halinde önce öğretmen sonra çocuklar tarafından söylenir (MEGEP, 2013: 7).

Okul öncesinde yer verilen müzik etkinliklerinden birisi de ritim çalışmalarıdır. Çocuklar müzik dinlerken, şarkı söylerken ritim tutmaya çalışırlar. Ritim çalışmaları çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun olarak kolaydan zora doğru yaptırılmalıdır. Ritim çalışmaları ortalama 2-3 dakika sürmeli ve çocukların çok sesli oldukları durumlarda beş dakikaya kadar uzatılmalıdır. Çalışma öğretmen rehberliğinde grup çalışması şeklinde yaptırılmalıdır. Seçilen müzikler net ve canlı olmalıdır (Ömeroğlu vd. 2003: 65-66). Çocukların yineleyici müziğe uygun estetik hareketlerle bedenleriyle veya nesnelerle ritim tutması, bilişsel, fiziksel ve motor gelişimin yanı sıra onların sosyal gelişimlerini de destekler, birlikte çalma, söyleme ve hareket etme becerisini geliştirir. Okul öncesi eğitimde ritim çalışmalarını destekleyici araç gereçlerden, ksilofon, metalofon, kastanyet, davul, zil gibi vurmalı çalgılardan oluşan orff çalgılarından yararlanılır. Bu çalışmalar; şarkı öğretimi ile birlikte, öykünme ve oyun biçimlerinde de kullanılır. Müzik eşliğinde hareket yapılır, sözlerin tartımı vurdurulur (Öztürk, 2004: 68-70).

Müziğin ritmine uygun olarak yaratıcı hareket ve dans çalışmalarına da yer verilir. Yaratıcı hareket ve dans çalışması müzik saatinde uygulanabileceği gibi ayrı olarak da planlanabilir. Müzik saati içinde düşünülürse süresi 5-6 dakika olarak saptanabilir. Müzik saati dışında planlanırsa 8-10 dakika sürebilir. Süre daha uzun tutulursa yineleme ve taklit etmeler başlayacağı için yaratıcı hareket ve dans hedeflerinden uzaklaşır. Müzik olarak tartımı çok değişken olmamakla birlikte bazen yavaşlayan bazen hızlanan parçalan hareketten hareket, durumdan duruma geçişi anlamak için seçmek uygun olacaktır (Öztürk, 2004: 82-84). Müzik eşliğinde hareket etkinlikleri planda yokken doğaçlama da gelişebilir. Çünkü çocuklar büyüdükçe seslere, dinledikleri müziğe vücut hareketleriyle karşılık vermeye başlarlar. Çocuklar için müzikle birlikte hareket ve devinim önemlidir. Yetişkinlerin rolü, onlara duygularını İfade etme özgürlüğü sağlayacak bir atmosfer yaratmaktır. Çocukların

rahatça hareket edebilmeleri için öncelikle geniş alana gereksinimi vardır. Çocuklar müzikte hareket ederken vücudun tüm parçalarını kullanırlar. Bu sayede bedeninin nerede nasıl çalıştığını, nasıl hareket ettiğini öğrenirler (Güler, 2006: 145). Müziğin ritmine uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan, insanın içinden geldiği gibi doğaçlama yapılan, düzenli vücut hareketlerine yaratıcı dans denir. Yaratıcı dansı müzikli dramatizasyondan ayıran özellik; çocuğun yaratıcı dansı içinden geldiği gibi yapmasıdır. Bunun olabilmesi için kullanılacak müziğin sözsüz olması gerekir. Müzik ne çok yavaş ne çok hızlı; normal ritimli olmalıdır (MEGEP, 2013: 10).

Oyun içerikli müzik etkinlikleri; müzikal etkileşim, dikkatli bir şekilde dinleme, psiko-motor becerilerin gelişmesi, müziksel kavramların algılanması, müziksel yapıların hatırlanması, yeni düşüncelerin oluşması, grupla birlikte müzik etkileşiminin farkındalığı, kendine güvenin gelişmesi gibi öğeleri içerisinde barındırır (Kılıç, 2011: 8). Müzik eşliğinde bir olayı, söz, jest ve mimiklerin doğal yeteneklerle birleşip canlandırılmasına "müzikli dramatizasyon" denir. Şarkılı oyunlar (bezirganbaşı vs.) müzikli dramatizasyon çalışmalarındandır. Şarkılı öykünmeler; şarkı söylenirken şarkının konusu dramatize edilmeye uygunsa roller paylaştırılıp dramatize edilir. Müzik eşliğinde yapılan çeşitli öykünmelerde müzikli dramatizasyon çalışmalarındandır (Öztürk, 2004).

Müzikli hikâyeler, seslerin kullanımına uygun olarak hazırlanmış öykülerdir. Çocuklara hikâye okunurken kitaptaki resimler hakkında konuşmaya, şarkı söylemeye ve hikâye ile ilgili ses taklitleri, doğaçlamalar yapmaya istekli oldukları bilinmektedir. Bazı müzik aletlerinin veya nesnelerin seslerin doğada var olan seslere benzetilir. Çocuklar müzik aletleriyle seslere eşlik ederler (Dikici-Sığırtmaç, 2005: 65). Müzikli öykü oluşturmada çocuklara bir süre müziği dinlettikten sonra müzik durdurulup, çocukların öykülerini anlatmaları istenir. Yeniden müzik dinletilerek tekrar görüşleri alınır. Müziğin sonuna kadar bu işlem tekrar ettirilir. Bu etkinlikler çocuğun yaratıcılığını ve hayal dünyasını geliştirir.

Müzik etkinlikleri kapsamında hangi çalışmalara yer verilirse verilsin çocuğun gelişimine inanılmaz katkılar sunmaktadır. Bu katkıyı daha fazla sunmak erken müdahale ile daha çok mümkündür. Müziğe özel yeteneği ve ilgisi olan çocukların özel durumları erken yaşlarda keşfedilmelidir. Müzik sanatına yönlendirilecek, sanatçı olarak yetişebilecek çocukların gecikmeden keşfedilmesi yeteneklerinin geliştirilmesi onların yaşam boyu geleceklerini etkileyecektir. Bu yüzden okul öncesi öğretmenleri erken yaşta çocukları ve aileleri yönlendirmelidir (Güler, 2006: 81).

Öğretmen, müzik etkinliklerini hazırlarken birtakım ilkeleri kapsayacak şekilde planlama yapmalıdır. Bu ilkelerin içerisinde hazırlanan müzik etkinlikleri için

bir ortamın hazırlanması (örneğin; gerekli çalgı vb. araç-gereçlerin sınıf ortamına getirilmesi, sınıfın “U” şeklinde ya da etkinliğe uygun farklı bir şekilde düzenlenmesi gibi), çocukların müziksel davranışlarının gözlenmesi ve dinlenmesi; uygulanacak müziksel etkinliklerin oluşturulması ve bu müziksel etkinlikler için uygun bir giriş hazırlanması, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması gibi konular ön plana çıkmaktadır. Bu konular gözetilerek hazırlanan müziksel etkinlikler yolu ile öğretmenin, müzik çalışmalarına giriş yapabilmesi kolaylaşacak, yapılan çalışmalar daha etkili bir şekilde uygulanabilecektir (Kılıç, 2011: 3). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusunda eğitim gereksinimi duyup duymadıkları, en az bir enstrüman çalma durumları, hangi konularda eğitim gereksinimi duydıklarının belirlenmesi; onların daha etkili müzik etkinlikleri gerçekleştirmelerine yönelik bilgi ve beceri kazanmalarını sağlayacak, eğitim programlarının düzenlenmesine katkıda bulunacaktır (Güler, 2006: 1-2). Bu düşünceden hareketle bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri hakkındaki görüşleri belirlenmek istenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin değerlendirilmesidir.

Araştırmanın Problemi

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri hakkındaki görüşleri nedir? şeklindeki araştırma problemi doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

Alt Problemler

- 1.Okul öncesi öğretmenleri müzik eğitimi yeterlilikleri hakkında ne düşünmektedir?
- 2.Okul öncesi dönem çocuklarına müzik eğitiminin kimler tarafından, nasıl verilmesi gerektiği konusundaki görüşleri nelerdir?
3. Okul öncesi öğretmenleri müzik etkinlikleri konusunda nereden ve nasıl bilgi edindiler?
4. Okul öncesi öğretmenleri müzik etkinliklerindeki hangi araç gereçleri kullanmaktadır?

5. Okul öncesi öğretmenleri, müzik etkinlikleri kapsamında hangi çalışmalara yer vermektedir?

6. Okul öncesi öğretmenleri müzik etkinlikleri uygulamada ne gibi sıkıntılar yaşamaktadır?

7. Okul öncesi öğretmenleri şarkı dağarcıkları konusunda ne düşünmektedir?

8. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinin etkili ve verimli olması için önerileri nelerdir?

Yöntem

Mersin il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin belirlenmesini amaçlayan bu çalışma betimsel bir çalışmadır. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi için nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Mersin il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bağımsız anaokullarında, anasınıflarında ve Kız Meslek Lisesi uygulama anaokullarında görev yapan 30 okul öncesi öğretmeni bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemiyle gönüllülük esas alınarak belirlenmiştir. Nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örneklemede, araştırmanın konusunu oluşturan kişi, olay ya da durum hakkında ve belirli bir amaç doğrultusunda derinlemesine bilgi toplanır (Özdemir, 2010).

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla iki bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Konu hakkında literatür taraması yapılarak ve uzman görüşlerine başvurularak geliştirilmiş olan bu anket formunun birinci bölümü demografik bilgilere yönelik sorulardan, ikinci bölümü ise öğretmenlerin müzik etkinliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik sorulardan oluşmuştur. Kapsam geçerliği için öncelikle okul öncesi eğitiminde görev yapan üç uzmana araştırmacı tarafından oluşturulmuş olan formlar dağıtılarak uzman görüşleri alınmıştır. Sonuçta uzmanların yarısından fazlası formda yer alan maddelerin gerekli olduğuna ilişkin görüş belirtmiş olup Kapsam Geçerlik Oranı (KGO)>0 olarak elde edilmiştir. Gerekli görülen maddelerle ölçme aracına son şekli verilmiştir.

İşlem

Öncelikle kolay ulaşılabilirlik dikkate alınarak okul öncesi eğitim kurumları çalışanlarıyla görüşmelere gerçekleştirilmiş, araştırmanın amacı ve önemi hakkında öğretmenlere açıklamalar yapılmıştır. Araştırmaya katılan istekli öğretmenlere araştırmacı tarafından anket formu verilerek doldurmaları istenmiştir. Her bir öğretmenin anket formunu doldurması 10-15 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerle betimsel analiz yapılarak frekans değerleri belirlenmiştir. Frekans değerleri ayrıca yüzdelik dilimler şeklinde gösterilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir (Özdemir, 2010).

Bulgular ve Tartışma

Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin demografik veriler Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerine İlişkin Demografik Veriler

Demografik Bilgiler		N	%
Cinsiyet	Kadın	29	96.6
	Erkek	1	3.4
	Toplam	30	100.0
Yaş	26-33	8	26.7
	34-41	13	43.3
	42-49	7	23.3
	50 ve üzeri	2	6.7
	Toplam	30	100.0
Medeni Durum	Evli	24	80.0
	Bekar	6	20.0
	Toplam	30	100.0

Mezun Olunan Okul	Kız Meslek Lisesi Çocuk Gelişimi Bölümü	1	3.3
	A.Ö. F. Okul Öncesi Öğretmenliği	6	20.0
	Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği	13	43.4
	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü	4	13.3
	Anaokulu Öğretmenliği	5	16.7
	M. Y. O. Çocuk Gelişimi Bölümü	1	3.3
	Toplam	30	100.0
Çalışılan Kurum	Bağımsız Anaokulu	7	23.3
	Anasınıfı	21	70.0
	Uygulama Anaokulu	2	6.7
	Toplam	30	100.0
Mesleki Deneyim	1-5 yıl	3	10.0
	6-10 yıl	6	20.0
	11-15 yıl	10	33.3
	16-20 yıl	3	10.0
	21 yıl ve üzeri	8	26.7
	Toplam	30	100.0

Araştırmaya katılan 30 öğretmenin 1'i erkek, 29'u kadın olup yaşları 26-56 yaş arasında değişmektedir. 24'ü evli, 6'sı bekardır. Öğretmenlerden 132'ü eğitim fakültesi bünyesinde okul öncesi öğretmenliği alanında örgün öğrenim görmüş olup, 6'sı açık öğretim fakültesi okul öncesi öğretmenliğinden, 4'ü çocuk gelişimi ve eğitimi bölümünden, 5'i anaokulu öğretmenliğinden, 1'i ise meslek yüksek okulu çocuk gelişimi bölümünden mezun olmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin müzik eğitimi konusundaki kendilerine yönelik yeterlilik düzeyleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Yeterlilikleri Hakkındaki Düşüncelerine İlişkin Dağılımlar

Yeterlilik Düzeyleri	N	%
Çok yeterliyim	4	13.4
Kısmen yeterliyim	12	40.0
Yeterliyim	12	40.0
Yeterli değilim	1	3.3
Hiç yeterli değilim	1	3.3
Toplam	30	100.0

Tablo 2 incelendiğinde okul öncesi öğretmenlerinin %13.4'ü müzik eğitiminde kendilerini çok yeterli bulurken, %40.0'ının kısmen yeterli ve yeterli

buldukları, %3.3'ünün kendilerini yeterli veya hiç yeterli bulmadığı görülmektedir. Bu bulgulara bakıldığında öğretmenlerin kendilerini yeterli gördükleri, müzik etkinlikleri konusunda kendilerine güvendikleri söylenebilir.

Müzik etkinlikleri konusunda yeterliliklerinin değerlendirilmesi amacıyla okul öncesi eğitimde müzik etkinliklerinin kimler tarafından verilmesi gerektiği sorulmuş ve bulgular Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminin Kimler Tarafından Verilmesine Gerekliğine İlişkin Görüşleri

Müzik Eğitimi Vermesi Gereken Kişi	N	%
Müzik Öğretmeni	11	36.7
Erken çocuklukta müzik eğitimi alanında uzman kişi	11	36.7
Okul Öncesi Öğretmenleri	8	26.6
Toplam	30	100.0

Tablo 3'te görüldüğü üzere öğretmenlerin %36.7'si çocuklara müzik eğitiminin müzik öğretmenleri veya erken çocuklukta müzik eğitimi alanında uzman kişiler tarafından verilmesi gerektiği, %26.6'sı ise okul öncesi öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu sonuç aslında erken çocukluk eğitiminde müzik etkinlikleri uygularken erken çocukluğa ilişkin özelliklerin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra müzikal bilgi ve becerinin de önemli olduğunu vurgulamaktadır. Okul öncesi müzik eğitimi, müziğin öğretilmesi için değil, çocuğun müziksel eğitimidir (Uçan, 2001). Diğer taraftan ideal bir okul öncesi müzik öğretmenin, genel müzik eğitimi bilgisinin yanı sıra, özellikle okul öncesi müzik eğitimi alanında bilgi ve becerilerle donanmış olması beklenmektedir (Şen, 2016). Şen (2016), müzik öğretmeni adaylarıyla yürüttüğü bir araştırmada onların okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapma isteklerini ortaya koyduğu çalışmasında müzik öğretmeni adaylarının müzik eğitimi alanına ilişkin bilgilerini yeterli görürken, okul öncesi dönemindeki çocukların gelişimleri hakkındaki bilgileri konusunda eksiklikleri olduğunu ayrıca okul öncesi dönemde çocuğa yönelik öğretmenin sahip olması gereken tutum ve davranışların ayrı bir uzmanlık gerektirdiğini görüşlerine yansıttıklarını ortaya koymuştur.

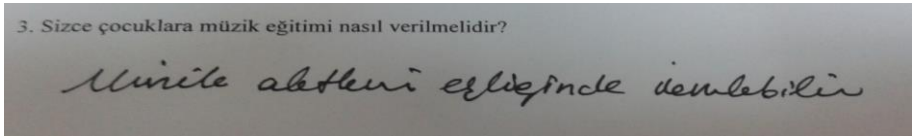
Öğretmenlere okul öncesi dönem çocuklarına müzik eğitiminin nasıl verilmesi gerektiği sorulmuş olup elde edilen veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Okul Öncesi Dönem Çocuklara Müzik Eğitiminin Nasıl Verilmesi Gerektiğine İlişkin Bulgular

Kodlar	N	%
Yeterli Müzik Araç-Gereçleri Eşliğinde Verilmeli	11	24.4
Ritim ve Hareket Eşliğinde Yapılmalı	9	20.0
Oyunlaştırılmalı	8	17.8
Çocukların Seviyelerine İnilmeli	8	17.8
Çocuk Şarkıları Kullanılmalı	6	13.3
Ses ve Nefes Çalışmalarıyla Başlanmalı	3	6.7

Tablo 4’te okul öncesi öğretmenlerinin çocuklara müzik eğitiminin nasıl verilmesi gerektiğine ilişkin görüşleri için en çok kodlanan madde yeterli müzik araç-gereçleri eşliğinde verilmesi şeklinde olmuştur ($f=11$). Müzik araç-gereçleri ses çıkarmaları nedeniyle çocukların ilgilerini çekebilmekte ve çocuklarda ses duyarlılığı oluşturmaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik etkinliklerinin istenilen bir biçimde gerçekleştirilmesi, okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusunda yeterli donanım, bilgi ve becerilere sahip olmasının yanı sıra, öğretmen dışında sınıf ortamı, araç gereç, yöneticilerin yaklaşımı vb gibi başka birçok etkenle de yakından ilişkilidir (Güneş vd., 2013).

Bir öğretmenin görüşü yazdığı şekilde aşağıda verilmiştir (Ö.1).

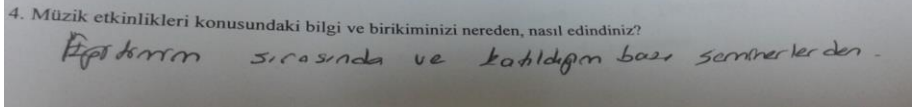
Öğretmenlere müzik etkinlikleriyle ilgili bilgi edinim yollarına ilişkin veriler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Konusunda Bilgi Edinme Yollarına İlişkin Bulgular

Kodlar	N	%
Üniversite eğitimi	21	48.8
Bireysel araştırmalar	10	23.3
Hizmet içi eğitimler ve seminerler	5	11.6
Mesleki deneyimler ve meslektaşlar	5	11.6
Müzik deneyimleri (Koro vb.)	2	4.7

Tablo 5'te görüldüğü üzere birden fazla seçenek yazabilecekleri belirtilmesine rağmen okul öncesi öğretmenleri müzik etkinlikleri konusunda bilgi edinimlerine ilişkin görüşleri için en çok üniversite eğitimi sırasında ders olarak aldıklarında müzik eğitimi aldıklarını belirtmişlerdir. Bu durum öğretmenlerin müzik etkinlikleri konusunda kendilerini geliştirmediklerini gösterebilir, dolayısıyla müzik eğitimi vermede yetersiz olmalarına neden olabilir. Alpaslan (2010), tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin büyük çoğunluğu, üniversitede aldıkları müzik eğitimini teori ve uygulama alanlarında yetersiz buldukları ortaya koyulmuştur.

Bir öğretmenin görüşü yazdığı şekilde aşağıda verilmiştir (Ö.2).

Öğretmenlerin müzik etkinliklerinde en çok hangi araç-gereçleri kullandıkları sorulmuş ve sonuçlar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Kullandıkları Araç-Gereçlere İlişkin Bulgular

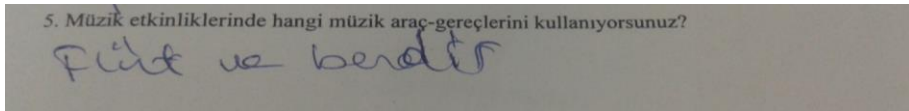
Kodlar	f	%
Marakas	14	18.0
Davul	14	18.0
Tef	11	14.1
Zil	11	14.1
Flüt	7	9.0
Vücudumu kullanıyorum	5	6.4

Ritim Çubukları	5	6.4
Ksilefon	3	3.8
Cd, Bilgisayar	3	3.8
Melodika	1	1.3
Bendir	1	1.3
Piyano	1	1.3
Keman	1	1.3
Hiçbiri	1	1.3

Tablo 6’da okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerindeki kullandıkları araç gereçlere ilişkin görüşleri için en çok kodlanan maddeler marakas ve davul ($f=14$) şeklinde olmuştur. Bu veriler doğrultusunda bendir, piyano, keman melodika gibi müzik aletleri en az kullanılmaktadır ($f=1$). Etkinliklerinde hiçbir müzik aletini kullanmadığını ifade eden bir okul öncesi öğretmeni bulunmaktadır. Buradan okul öncesi öğretmenlerinin etkinlikleri sırasında en az bir müzik aleti kullanabildikleri ve etkinlikler sırasında kullanılan müzik aletlerinin çeşitlilik gösterdiği söylenebilir. Diğer taraftan okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında müzik eğitiminde genellikle flüt kullanılmasına rağmen öğretmenler tarafından fazla kullanılan bir müzik aleti olmadığı görülmektedir. Müzik etkinliğinde basit vurmali çalgılar kullanılarak çocuklara el-göz koordinasyonu ve iki el arasında eşgüdüm kurma becerisi kazandırılır. Müzik aletleri, müzik etkinliklerinin verimli olması açısından çeşitlendirilmeli ve yeterli sayıda bulundurulmalıdır. Müzik alanında çocuklara hitap edecek piyano, Orff çalgıları (marakas, tef, ksilefon...), CD’ler, televizyon vb. araç-gereçlerin olması gerekir. Bu çalgıların çocuklar için rahatça alınıp, kullanılması için özel raflar ve çalarken üzerine koyabilecekleri sehpa bulunmalıdır. Bu sayede çocuklar çalgıları tanırlar, müzik eşliğinde rahatlar ve dinlenirler (Aktaş, 2013, 25).

Acay-Sözbir ve Çamlıbel-Çakmak (2016) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin bir müzik aleti çalma ve sınıfta kullanma durumlarına bakılmış, sonuçta öğretmenlerin yarısının hiçbir müzik aleti çalamadığı, ikisinin blok flüt çalabildiği ve bir tanesinin blok flütü sınıfta kullandığı, ikisinin çok az org çaldığı ve sınıfta kullanmadığı, bir tanesinin çok az bağlama çaldığını ama sınıfta kullanamadığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, öğretmenlerin aldıkları müzik eğitiminin niteliğinin geliştirilmesi gerektiğini gösterebileceği düşünülmektedir.

Bir öğretmenin görüşü yazdığı şekilde aşağıda verilmiştir (Ö.3).

Yapılan araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri kapsamında hangi çalışmalara yer verdikleri belirlenmek istenmiş ve sonuçlar Tablo 7'de sunulmuştur.

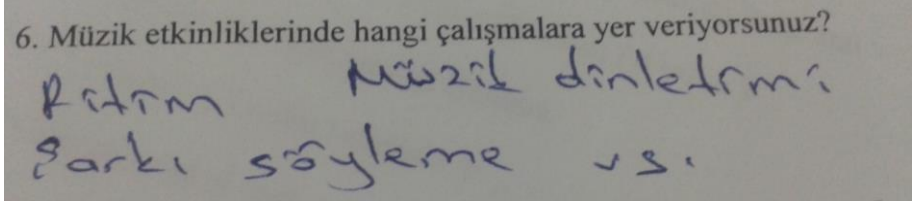
Tablo 7. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Kapsamında Yer Verdikleri Çalışmalara İlişkin Bulgular

Kodlar	f	%
Şarkı Dinleme ve Söyleme Çalışmaları	18	25.7
Ritim Çalışmaları	16	22.9
Ses dinleme ve ayırt etme çalışmaları	8	11.4
Dans Etkinlikleri	8	11.4
Müzikli Dramatizasyon	7	10.0
Nefes Açma Çalışmaları	7	10.0
Müzikli Oyun	4	5.8
Müzik Aleti Kullanma	1	1.4
Koro Çalışmaları	1	1.4

Tablo 7’de okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri kapsamında yer verilen çalışmalara ilişkin görüşleri için en çok kodlanan maddeler şarkı dinleme ve söyleme çalışmaları (f=18) ile ritim çalışmalarıdır (f=16). Elde edilen sonuçlar literatürle uyumludur.

Acay-Sözbir ve Çamlıbel-Çakmak (2016), okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri kapsamında yaptıkları çalışmaları belirlemek amacıyla, Açık Öğretim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümü mezunu 16 okul öncesi öğretmeniyle yaptıkları çalışmada öğretmenlerin müzik etkinliği kapsamında sınıfta ağırlıklı olarak ritim çalışmaları, ikinci ağırlıkta şarkı söyleme çalışmaları ve şarkı öğretimi yaptıkları; beş öğretmenin müziği fon olarak kullandıkları ve yalnızca bir öğretmenin tüm müziksel etkinlikleri kullandığını ortaya koymuştur. Güler (2006) araştırmasında, okul öncesi öğretmenlerinin kullandıkları müziksel etkinlikler arasında en çok şarkı söyleme ve dinleme etkinliklerinin bulunduğunu, ikinci sırada müzikli oyun ve üçüncü sırada ritim çalışmalarının olduğunu belirtmiştir.

Bir öğretmenin görüşü yazdığı şekilde aşağıda verilmiştir (Ö.4).

Öğretmenlerin müzik etkinlikleri uygulamalarında sorunlarla karşılaşma durumları belirlenmek istenmiş ve sonuçlar Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Uygulamalarında Sorunlarla Karşılaşma Durumlarına İlişkin Dağılımlar

Müzik Etkinliklerinde Sorunlarla Karşılaşma Durumu	N	%
Evet	10	33.3
Hayır	19	63.3
Cevap Yok	1	3.3
Toplam	30	100.0

Tablo 8’de görüldüğü üzere okul öncesi öğretmenlerinin %66.3’ü müzik etkinlikleri uygulamalarında herhangi bir sıkıntı yaşamadığını, %33.3’ü ise sorun yaşadığını ifade etmişlerdir. Sorun yaşamadığını belirten öğretmenler durumu kendi yeterlilikleri açısından değerlendirmiş olabilirler. Alpaslan (2010) ve Salı vd. (2013), tarafından yapılan araştırmada, öğretmenlerinin %66.1’nin müzik alanındaki yeterlilik düzeyine ilişkin sorunlarla karşılaştığı belirlenmiştir.

Öğretmenlerin müzik etkinlikleri uygulamada hangi sorunlarla karşılaştığı ortaya koyulmuş ve Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Uygulamalarında Yaşandıkları Sorunlar

Sorunlar	f	%
Sınıftaki Müzik Aletlerini Yetersiz Buluyorum	18	39.1
Müzik Aleti Kullanamıyorum	14	30.4
Müzik parçalarının ritmi ve melodisi konusunda zorlanıyorum	7	15.2
Nefes kontrolünde zorlanıyorum	3	6.5
Çocukların Dikkatini Çekmekte Zorlanıyorum	2	4.4
Müzik Eğitiminin Yetersiz	2	4.4

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri uygulamalarında sorun yaşayanların hangi sorunlarla karşılaştıklarına ilişkin en çok kodlanan maddeler sınıftaki müzik aletlerini yetersiz bulma ($f=3$) ile müzik aleti kullanamamadır ($f=3$). Müzik etkinliklerinin hedeflenen kazanımlara ulaşması için öğretmenin kullanacağı müzik aletleri ve ritim araçları sayısı yeterli olmalı ve öğretmenler iyi bir müzik eğitimine sahip olmalıdır.

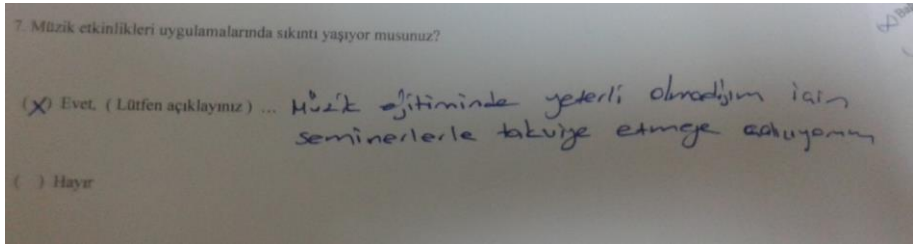
Dere (2008) yaptığı çalışmada öğretmenlerin % 55.66'sının sınıftaki çalgıları çocuk sayısına göre yetersiz bulduğunu, %58.96'sının enstrüman çalamadığı ve %80.66'sının müzik eğitimi konusunda hizmet içi eğitime gereksinim duyduğunu ortaya koymuştur.

Alpaslan (2010) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin almış oldukları müzik eğitimi doğrultusunda uygulamakta oldukları müzik etkinliklerine ilişkin görüşlerinin ve karşılaştıkları problemlerin tespiti amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin okul öncesi öğretmenliği lisans programında aldıkları müzik etkinliklerini uygulama ve müzik etkinliklerini uygularken karşılaştıkları problemler hakkında, müzik dinletme, müzikal gelişim, şarkı seçiminde dikkat edilmesi gereken ölçütler, müzik etkinliklerinde kendini yeterli görme, müzik köşesi oluşturma ve müzikle ilgili karşılaşılan problemler, şarkı öğretim teknik ve yöntemleri konusunda sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerini uygularken eşlik çalgısı kullanımında güçlük çektiği, müzik alanında hizmet içi eğitim seminerlerini yetersiz buldukları ve hizmet içi eğitim seminerlerinin açılmasını istedikleri belirlenmiştir.

Özkut ve Kaya (2012), anasınıfı öğretmenlerinin müzik etkinliği ile ilgili bilgi ve birikimleri ile etkinlik içinde ve etkinlik dışında yaptığı müziksel etkinliklerin belirlenmesi ve bu yöndeki eksikliklerin saptanıp iyileştirici çözümler bulunması amacıyla Afyonkarahisar'da görev yapan 100 okulöncesi öğretmeniyle geliştirdikleri bir anket formu aracılığıyla betimsel bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin lisans eğitimleri sırasında edindikleri bilgileri ve sahip oldukları bilgileri kısmen yeterli buldukları, lisans öğreniminde tek çalgı olarak blok flüt kullandıkları, müzik çalgıları konusundaki teorik bilgi ve uygulama becerilerinde yetersiz oldukları, blok flüt ile çocuk şarkılarını seslendirebilmede kısmen yeterli oldukları belirlenmiştir. Şarkı dağarcığı konusunda kısmen yeterli oldukları, müzik etkinlikleri kapsamında dramatizasyona ve yaratıcı dansa yer verilmesinin gerekliliğine inandıkları ortaya konulmuştur.

Salı vd. (2013), okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinde yaşadığı sorunların belirlenmesi amacıyla Yozgat il merkezinde görev yapan toplam 62 okul öncesi öğretmeni ile yürüttükleri çalışmada sonucunda, okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliği uygularken yaşadıkları sorunların, sınıftaki müzik aletlerinin kullanılamaz durumda olması (% 17.7) ve çocukların bu nedenle etkinliğe katılmak istememesi, çocukların aile yapıları veya okul dışı çevresinin müzik etkinliği uygulamalarına engel olması, şarkı dinletirken çocukların o sırada dans etmek isteyerek şarkının söylenmesini engellenmesi, ses sistemi/hoparlör, müzik seti olmaması (% 30,6), öğretmenin müzik formasyonunu eksik görmesi, alışıldık konuların (kahramanlık, doğa, okul gibi) müzik etkinliğinde çoğunlukla kullanılması, sınıf mevcudunun kalabalık olması (% 12.9), disiplinler arası işbirliği yetersizliği (% 11.3); beste aşamasında kolaylık gözetilmemesi; çocuğun gelişim düzeyine uygun çocuk şarkıları yetersiz olması, çocuk ses aralığının yeterince gözetilmemesi ve çocuk şarkılarını söylerken ritimlerde eksiklik yaşaması (% 9.7) gibi sorunlar olduğunu belirlemiştir. Ayrıca okul öncesi öğretmenlere yönelik müzik öğretimi ile ilgili kurs/hizmet içi eğitim eksikliği sorun olarak değerlendirilmiştir (%56.5).

Bir öğretmenin görüşü yazdığı şekilde aşağıda verilmiştir (Ö.5) .

Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk şarkıları dağarcıkları değerlendirilmek istenmiş ve sonuçlar Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo10. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk Şarkıları Dağarcığı ile İlgili Düşüncelerine Dair Bulgular

Şarkı Dağarcığı	N	%
Şarkı Dağarcığımı Yeterli Buluyorum	13	43.3
Dağarcığımı Çok Yeterli Buluyorum	5	16.7
Dağarcığımı Sürekli Genişletmeye Çalışıyorum	12	40.0

Tablo 10'da okul öncesi öğretmenlerinin çocuk şarkıları dağarcığı ile ilgili düşüncelerine ilişkin görüşleri için sonuçlara bakıldığında öğretmenlerin şarkı dağarcığı konusunda kendilerini yeterli buldukları (n=13) ve kendilerini bu konuda geliştirmeye çalıştıkları belirlenmiştir (f=12). Bu sonuç, çocuk şarkılarının müzik etkinlikleri kapsamında en çok yer verilen çalışmalar olmasıyla açıklanabilir.

Müzik etkinliklerinin daha etkili ve verimli olması konusunda öğretmen görüşleri Tablo 11'de sunulmaktadır.

Tablo 11. Müzik Etkinliklerinin Daha Etkili ve Verimli Olması İçin Öğretmen Görüşlerine İlişkin Bulgular

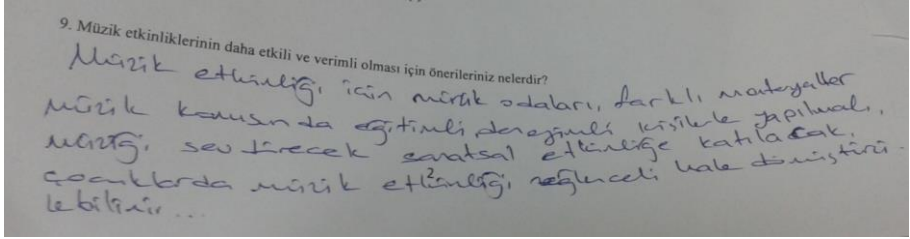
Kodlar	f	%
Müzik merkezleri verimli hale getirilmelidir	7	17.1
Etkinlikleri alanda uzman kişiler yaptırmalıdır	7	17.1
Müzik aletleri kullanılmalıdır	6	14.6
Öğretmenler kendilerini geliştirmelidir	5	12.2
Öğretmen yetiştirmede kaliteli bir müzik eğitimi verilmelidir	5	12.2
Jest ve mimiklere önem verilmelidir	3	7.3
Müzik etkinlikleri oyunlaştırılmalıdır	3	7.3
Aile katılımı ve desteği sağlanmalıdır	2	4.9
Müzik etkinliği kapsamında çeşitli çalışmalara yer verilmelidir	2	4.9
Müzik kaynaklarından (kitap, CD vb.) yararlanılmalıdır	1	2.4

Tablo 11'de okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinin daha etkili ve verimli olması için önerilerine ilişkin görüşleri için en çok kodlanan maddeler etkinliklerin müzik alanında uzman kişilere yaptırılması ve müzik merkezlerinin daha verimli kullanılmasıdır (f=7). Müzik etkinliklerini uygulama müzik bilgisine sahip

olmayı gerektirirken aynı zamanda çocukların özelliklerinin iyi bilinmesini de gerektirir. Bu etkinlikler erken çocuklukta müzik eğitimi alanında uzmanlaşmış kişiler tarafından verilmelidir.

Alpaslan (2010) ile Özkut ve Kaya (2012), yaptıkları araştırmada öğretmenlerin müzik etkinliklerini okul öncesinde müzik alanında eğitim almış müzik öğretmenlerinin yürütmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Bir öğretmenin görüşü yazdığı şekilde aşağıda verilmiştir (Ö.6).

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu araştırma sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmaya katılan öğretmenlerin müzik eğitimi konusundaki kendilerine yönelik yeterlilik düzeyleri değerlendirildiğinde öğretmenlerin kendilerini yeterli gördükleri tespit edilmiş olup öğretmenlerin %13.4'ü kendilerini çok yeterli bulurken, %40.0'ının kısmen yeterli ve yeterli buldukları, %3.3'ünün kendilerini yeterli veya hiç yeterli bulmadığı ortaya koyulmuştur.

Okul öncesi eğitimde müzik etkinliklerinin kimler tarafından verilmesi gerektiği konusundaki öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin %36.7'si müzik öğretmenleri veya erken çocuklukta müzik eğitimi alanında uzman kişiler tarafından verilmesi gerektiğini, %26.6'sı ise okul öncesi öğretmenleri tarafından verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Öğretmenlere okul öncesi dönem çocuklarına müzik eğitiminin nasıl verilmesi gerektiği konusundaki görüşleri sorulmuş olup öğretmenler yeterli müzik araç-gereçleri eşliğinde (f=11) verilmesi gerektiğini, ritim ve hareket eşliğinde yapılması gerektiğini, oyun eşliğinde verilmesi gerektiğini, bunları yaparken çocuk şarkıları kullanılarak onların yaş ve gelişim düzeylerini dikkate almak gerektiğini ve ses, nefes çalışmalarıyla başlamak gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğretmenlere müzik etkinlikleriyle ilgili bilgi edinim yollarına bakıldığında öğretmenlerin çoğunluğunun (%48.8), üniversite eğitimi sırasında aldıkları müzik eğitimiyle yetindikleri görülmüştür. Ancak bazı öğretmenlerin bireysel gelişimlerini devam ettirdikleri söylenebilir (%23.3).

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri sırasında en çok hangi araç-gereçleri kullandıkları değerlendirildiğinde öğretmenlerin en çok marakas ve davul kullandıkları (%18), ardından en çok tef ve zil kullandıkları (%14.4) belirlenmiştir.

Öğretmenlerin müzik etkinlikleri kapsamında yer verdikleri etkinlikler incelendiğinde öğretmenlerin en çok şarkı dinleme ve söyleme çalışmalarına (%25.7), daha sonra da ritim çalışmalarına (%22.9) yer verdikleri tespit edilmiştir.

Öğretmenlere müzik etkinlikleri uygulamalarında sorunlarla karşılaşma durumları sorulduğunda öğretmenlerin %63.3'ü sorun yaşamadığını belirtmiştir. Sorun yaşadığını belirtenlerin ne tür sorunlarla karşı karşıya geldiği sorulduğunda öğretmenlerin en çok yeterli müzik araç-gereci olmaması nedeniyle sorun yaşadıkları (%39.1), ardından müzik aleti çalamama nedeniyle sorun yaşadıklarının (%30.4) ortaya konulmuştur.

Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk şarkıları dağarcıklarını değerlendirmeleri istendiğinde öğretmenlerin şarkı dağarcıklarını yeterli buldukları (%43.3) ve şarkı dağarcıklarını geliştirmeye çalıştıkları (%40.0) tespit edilmiştir.

Müzik etkinliklerinin daha etkili ve verimli olması konusunda öğretmen görüşleri değerlendirildiğinde öğretmenler müzik merkezleri verimli hale getirilmeli (%17.1), etkinlikleri alanda uzman kişiler yaptırmalı (%17.1), müzik aletleri kullanılmalı (14.6), öğretmeninler kendilerini geliştirmeli (%12.2) ve öğretmen yetiştirmede kaliteli bir müzik eğitimi verilmeli (%12.2) şeklinde görüşler belirtmişlerdir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Okul öncesi öğretmenlerine yönelik müzik eğitimi uygulamaları ile ilgili hizmet içi eğitim kursları, çalıştaylar ve atölyeler düzenlenerek öğretmenlerin yeterlilik düzeyleri desteklenebilir ve müzik etkinlikleri uygulamalarına ilişkin kullanabileceği bilgiler kazandırılabilir.
- Okul öncesi öğretmenleri müzik eğitimi ile ilgili çalışmalara katılarak kendi kişisel gelişimlerini desteklemeli, bu konuyla ilgili özendirici politikalar yürütülmelidir.

- Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuk sayısına ve gelişimine uygun müzik aletleri, araç ve gereçleriyle ilgili kaynaklar yaratılarak donanım desteği sağlanmalıdır.
- Okul öncesi öğretmenleri müzik etkinliği uygulamalarında aile katılım çalışmalarına sıklıkla yer vermelidir.
- Okul öncesi öğretmenleri müzik etkinliği uygulamalarında farklı çalgılardan yararlanmalıdır.
- Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik etkinlikleri alanında uzman kişiler tarafından yürütülmelidir.
- Bu araştırma daha fazla örneklem grubuyla farklı araştırma yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilebilir.

Aynı araştırmanın görüşmenin yanı sıra gözlemde eklenerek yürütülebileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

ACAY-SÖZBİR, Senem ve ÇAMLİBEL-ÇAKMAK, Özlem. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi (SOBİDER)*, 3(6) (2016): 367-378.

AKTAŞ, Ayten. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Eğitim Programındaki Müzik Etkinliklerini Uygulama Durumları (Niğde İli Örneği). Niğde Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde, 2013.

ALGAN, Gülçin, ÖZKUT, Berna ve KAYA, Saibe Özlem. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Çocukların Annelerinin Müzik Eğitimine Bakış Açısı. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27 (2012): 21-31.

ALPASLAN, Ulaş. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aldıkları Müzik Eğitimi Doğrultusunda Uygulamakta Oldukları Müzik Etkinliklerine İlişkin Görüşleri ve Karşılaştıkları Problemler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2010.

ARAL, Neriman, KANDIR, Adalet. ve CAN-YAŞAR, Münevver. *Okul Öncesi Eğitim ve Anasınıfı Programları*. 1. Basım, İstanbul: Turan Ofset, 2002.

ARTAN, İsmihan. (2003). *Okul Öncesi Dönemde İşıtsel Algının Geliştirilmesi, Erken Çocuklukta Eğitim ve Gelişimde Yeni Yaklaşımlar (Ed.), M. Sevinç, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 2003.*

DERE, Zeynep. *Ankara İl Merkezindeki Anasınıflarında Görev Yapan Öğretmenlerin Müzik Eğitiminde Yaşadıkları Sorunların İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008.

DİKİCİ-SİĞİRTMAÇ, Ayperi. *Okulöncesi Dönemde Müzik Eğitimi*, İstanbul: Kare Yayınları, 2005.

EREN, Bilgehan. *Bursa İli Anaokullarındaki 4, 5, 6, Yaş Grubu Çocukların Müzik Eğitimine Yönelik İhtiyaçların Tespiti ve Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa, 2006.

ÖZAL-GÖNCÜ, İlknur. *4-6 Yaş Anaokulu Çocuklarına Uygulanan Müzik Eğitiminin Müziksel Ses ve İşıtsel Algı Gelişimlerine Etkileri*. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2002.

GÜLER, Nilgün. *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerini Gerçekleştirme Durumları ve Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi*. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir, 2006.

KILIÇ, İlğım. *Okul Öncesinde Müzik Eğitimi*. 1. Baskı, Ankara: Pegem Akademi, 2011.

M.E.B. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, *Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara: Milli Eğitim Basım Evi, 2013.

MEGEP. *Eğlence Hizmetleri, Müzik Etkinlikleri*. Ankara, 2013..

ÖMEROĞLU, Esra, ERSOY, Özlem, TEZEL-ŞAHİN, Fatma, KANDIR, Adalet ve TURLA, Ayşe (2003). *Müziğin Okul Öncesi Eğitimde Kullanılması*. Ankara: Kök Yayıncılık, 2003.

ÖZKUT, Berna ve KAYA, Özlem. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Okulöncesi Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Aldıkları Müzik Eğitiminin Mesleki Yaşantılarına Olan Etkilerinin İncelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 1(1) (2012): 167-179.

ÖZDEMİR, Murat. Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1) (2010): 323-343.

ÖZTÜRK, Ayten. *Okul Öncesinde Müzik*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 2004.

SALI, Güneş, AKKOL, Mümtaz Levent ve OĞUZ, Vuslat. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Yaşadığı Sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2) (2013): 79-100.

SOYSAL, Fikri. Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitimi. *International Journal of Social Science* 5(3) (2012): 191-207.

ŞEN, Ülkü Sevim. Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Öğretmen Faktörü. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(14) (2016): 1-17.

UÇAN, Ali. Okul öncesi müzik eğitimi ve programı *müzik öğretimi*. (Editör Ali Öztürk). *Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi Yayınları*, 2001.